

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 17 octombrie 2022
(OR. en)

13674/22

AVIATION 252

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Destinatar:	Secretariatul General al Consiliului
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 529 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Programul european de siguranță a aviației

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 529 final.

Anexă: COM(2022) 529 final

Bruxelles, 17.10.2022
COM(2022) 529 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Programul european de siguranță a aviației

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU – PROGRAMUL EUROPEAN DE SIGURANȚĂ A AVIAȚIEI

1. COMUNICAREA COMISIEI DIN 2011 ȘI A DOUA EDIȚIE A DOCUMENTULUI PRIVIND PROGRAMUL EUROPEAN DE SIGURANȚĂ A AVIAȚIEI

Comunicarea Comisiei, intitulată „*Instituirea unui sistem de management al siguranței aviației pentru Europa*”¹ și publicată în 2011, a descris provocările în materie de siguranță cu care se confruntă Uniunea și statele sale membre și a concluzionat asupra necesității de a dezvolta o abordare mai proactivă și bazată pe date concrete. În comunicare au fost detaliate o serie de acțiuni practice pentru a se răspunde acestor provocări. Comunicarea Comisiei a fost însoțită de un document care descrie Programul european de siguranță a aviației (*European Aviation Safety Programme, EASP*)².

Unele dintre aceste acțiuni au fost puse în aplicare la momentul respectiv, în special prin adoptarea Regulamentului (UE) nr. 376/2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă³, dezvoltarea analizei de siguranță la nivelul UE, stabilirea unei clasificări a evaluării în funcție de riscuri, utilizarea pe scară largă a Comitetului de reglementare al AESA și a organismelor consultative ale AESA ca forumuri principale pentru a permite discuții cu statele membre privind acțiunile de întreprins, publicarea anuală a actualizărilor Planului european de siguranță a aviației, dezvoltarea indicatorilor de performanță în materie de siguranță și cooperarea sporită cu vecinii Uniunii în ceea ce privește identificarea problemelor de siguranță. S-a recomandat, de asemenea, ca Programul european de siguranță a aviației să fie actualizat cu regularitate de Comisie, pe măsură ce survin schimbări în managementul siguranței aviației în UE.

Prima revizuire, adică cea de-a doua ediție⁴ a Programului european de siguranță a aviației, a avut loc în 2015. Aceasta a cuprins un set integrat de regulamente la nivelul Uniunii, împreună cu activitățile și procedurile utilizate pentru managementul comun al siguranței aviației civile la nivel european. Programul nu se dorea a fi un plan de activități, ci mai degrabă un echivalent la nivelul UE al Programului național de siguranță prevăzut de OACI în anexa 19 la Convenția de la Chicago. Meritul său consta în faptul că oferea o structură clară pentru explicarea politicilor europene de siguranță și a obiectivelor acestora, a conceptelor de management al riscurilor în materie de siguranță, de asigurare a siguranței și de promovare a siguranței.

-
- 1 Comunicarea Comisiei către Consiliu și către Parlamentul European intitulată „*Instituirea unui sistem de management al siguranței aviației pentru Europa*”, COM(2011) 670 final.
 - 2 Programul european de siguranță a aviației, SEC(2011) 1261 final.
 - 3 Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 122, 24.4.2014, p. 18.
 - 4 Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind Programul european de siguranță a aviației, COM(2015) 599 final.

Prin Regulamentul (UE) 2018/1139⁵, capitolul II, în special prin articolul 5, EASP a dobândit statutul juridic de document care descrie funcționarea sistemului european de siguranță a aviației și care conține normele, activitățile și procesele utilizate pentru managementul siguranței aviației civile în Uniune.

În consecință, această a doua revizuire, adică cea de-a treia ediție a Programului european de siguranță a aviației, va avea aceeași structură ca a doua ediție, fiind aliniată la formatul și structura cadrului Programului național de siguranță descris în detaliu în anexa 19 la Convenția de la Chicago.

2. A TREIA EDIȚIE A DOCUMENTULUI PRIVIND PROGRAMUL EUROPEAN DE SIGURANȚĂ A AVIAȚIEI

În documentul privind Programul european de siguranță a aviației se explică modul în care siguranța este gestionată în UE și în statele sale membre, inclusiv prin intermediul legislației Uniunii și prin alte politici, practici și acțiuni.

În documentul privind Programul european de siguranță a aviației este prezentat un „instantaneu” al ansamblului normelor și proceselor care contribuie, într-o manieră integrată, la prevenirea accidentelor și la siguranța aviației în Uniune.

Documentul nu este destinat să înlocuiască documentele din cadrul programelor naționale de siguranță ale statelor membre, ci mai degrabă să le completeze. Având în vedere că numeroase norme și activități privind siguranța aviației sunt adoptate și coordonate la nivelul UE, statele membre ar trebui să facă trimitere, în propriile programe naționale de siguranță, la Programul european de siguranță a aviației, pentru a explica în mod cuprinzător modul în care este efectuat managementul siguranței aviației pe teritoriul lor național, așa cum se prevede în Convenția de la Chicago. Într-adevăr, deoarece UE legiferează în multe domenii ale siguranței aviației și a pus în aplicare un proces european de management al riscurilor în materie de siguranță, statele membre nu pot să descrie modul în care efectuează managementul siguranței fără a include dimensiunea UE.

În plus, în anumite domenii reglementate de Convenția de la Chicago, statele și-au transferat competența Uniunii. În documentul privind Programul european de siguranță a aviației se explică modul în care UE abordează obligațiile internaționale care decurg din acest transfer de responsabilități.

Prin descrierea procedurilor utilizate pentru managementul comun al siguranței la nivel european și, în special, a modului în care Comisia Europeană, statele membre și AESA cooperează pentru identificarea pericolelor și a lipsurilor în materie de siguranță și pentru

5 Regulamentul (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2018 privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2111/2005, (CE) nr. 1008/2008, (UE) nr. 996/2010, (UE) nr. 376/2014 și a Directivelor 2014/30/UE și 2014/53/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 552/2004 și (CE) nr. 216/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CEE) No 3922/91 al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 212, 22.8.2018, p. 1.

luarea măsurilor necesare de reducere a riscurilor aferente în materie de siguranță, în documentul privind Programul european de siguranță a aviației se descriu diferitele niveluri de responsabilitate în materie de siguranță din cadrul UE și se precizează modul în care UE în ansamblul său poate obține și menține rezultate satisfăcătoare în materie de siguranță. De asemenea, documentul asigură, pentru toate părțile interesate de siguranță, transparență în ceea ce privește rolurile și responsabilitățile, distribuția competențelor, politicile și procesele în vigoare în prezent în sistemul Uniunii Europene.

Documentul privind Programul european de siguranță a aviației include următoarele:

- prima parte a documentului este dedicată politicilor, obiectivelor și resurselor europene în materie de siguranță. Ea cuprinde în particular descrierea cadrului legislativ european al aviației și explică repartizarea competențelor între statele membre și diferiții actori la nivelul UE. De asemenea, sunt detaliate mecanismele instituite pentru a asigura aplicarea legislației UE;
- a doua parte se concentrează pe gestionarea riscurilor în materie de siguranță la nivel european. Ea descrie cerințele de siguranță existente, aplicabile industriei și statelor membre și explică modul în care riscurile în materie de siguranță sunt evaluate și atenuate în mod colectiv în cadrul UE;
- a treia parte se referă la dimensiunea europeană a asigurării siguranței și detaliază, în special, modul în care se realizează supravegherea siguranței în UE și în statele sale membre;
- în fine, a patra parte detaliază activitățile europene în domeniul promovării siguranței, inclusiv pregătirea și cooperarea internațională.

3. IMPACTUL REGULAMENTULUI (UE) 2018/1139 ASUPRA PROGRAMULUI EUROPEAN DE SIGURANȚĂ A AVIAȚIEI

De la publicarea primelor două ediții ale documentului privind Programul european de siguranță a aviației în 2011 și 2015, au avut loc mai multe schimbări legislative în UE, în particular prin intrarea în vigoare a unui nou cadru, și anume Regulamentul (UE) 2018/1139. Impactul său este fundamental, regulamentul prevăzând că aplicarea unor principii solide de management al siguranței este esențială pentru îmbunătățirea continuă a siguranței aviației civile în Uniune, pentru anticiparea riscurilor emergente în materie de siguranță, precum și pentru utilizarea optimă a unor resurse tehnice limitate. Regulamentul concluzionează că este necesar să se stabilească un cadru comun pentru planificarea și desfășurarea unor acțiuni de îmbunătățire a siguranței. El prevede că în acest scop este oportună elaborarea, la nivelul Uniunii, a unui Plan european pentru siguranța aviației și a unui Program european de siguranță a aviației. Pe baza acestuia din urmă, fiecare stat membru trebuie, de asemenea, să elaboreze un program național de siguranță în conformitate cu cerințele cuprinse în anexa 19 la Convenția de la Chicago. Respectivul program trebuie să fie însoțit de un plan care să descrie acțiunile ce trebuie întreprinse de statul membru în cauză pentru a reduce riscurile identificate în materie de siguranță.

Prin capitolul II din Regulamentul (UE) 2018/1139 s-a stabilit un cadru juridic al UE pentru managementul siguranței aviației, patru articole din acest capitol fiind dedicate Programului european de siguranță a aviației, Planului european pentru siguranța aviației, Programului

național de siguranță și Planului național pentru siguranța aviației. În prezent, aceste patru concepte sunt recunoscute în dreptul UE.

Conform articolului 5 referitor la Programul european de siguranță a aviației, după consultarea Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației și a statelor membre, Comisia are obligația să adopte, să publice și să actualizeze în funcție de necesități un document care să descrie funcționarea sistemului european de siguranță a aviației, cuprinzând normele, activitățile și procesele utilizate pentru managementul siguranței aviației civile în Uniune în conformitate cu regulamentul citat (denumit în continuare „Programul european de siguranță a aviației”). Programul european de siguranță a aviației trebuie să cuprindă cel puțin elementele legate de responsabilitățile naționale privind managementul siguranței, descrise în standardele internaționale și practicile recomandate. De asemenea, Programul european de siguranță a aviației trebuie să descrie procesul de elaborare, adoptare, actualizare și punere în aplicare a Planului european pentru siguranța aviației menționat la articolul 6, care completează programul.

La articolul 6 referitor la Planul european pentru siguranța aviației, se stabilește că, în strânsă colaborare cu statele membre și cu părțile interesate relevante, Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației are obligația să elaboreze, să adopte, să publice și ulterior să actualizeze cel puțin anual un Plan european pentru siguranța aviației. Pe baza evaluării informațiilor de siguranță relevante, în Planul european pentru siguranța aviației trebuie să se identifice principalele riscuri în materie de siguranță care afectează sistemul european de siguranță a aviației și să se stabilească măsurile necesare pentru reducerea respectivelor riscuri. Procesul de elaborare și adoptare a Planului european pentru siguranța aviației a fost perfecționat încontinuu pentru a se încorpora învățămintele desprinse în urma primelor cicluri de punere în aplicare. Acesta constituie un element vital al sistemului de management al siguranței la nivelul UE. În conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1139, Programul european de siguranță a aviației descrie procesul de elaborare, adoptare, actualizare și punere în aplicare a Planului european pentru siguranța aviației.

Pe lângă modificarea cadrului juridic, managementul siguranței a evoluat în alte domenii; un exemplu în acest sens este evoluția activităților desfășurate de Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației în contextul inspecțiilor de standardizare, îndeosebi în ceea ce privește evoluția competențelor în domenii tradiționale precum managementul traficului aerian/serviciile de navigație aeriană (ATM/ANS), sau noile domenii introduse în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1139, cum ar fi aviația fără pilot la bord, mediul, handlingul la sol și interfața dintre siguranța aviației și securitate, cu un accent deosebit pe securitatea cibernetică.

Pentru a rămâne eficient în ceea ce privește prevenirea accidentelor și atenuarea riscurilor, managementul siguranței trebuie să se adapteze în mod continuu la schimbările din sistemul aviației, la evoluțiile tehnologice, la noile modele de afaceri și la apariția unor noi riscuri în materie de siguranță. Documentul privind Programul european de siguranță a aviației trebuie, așadar, actualizat periodic pentru a reflecta aceste modificări. La articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2018/1139 se prevede că documentul se actualizează în funcție de necesități.

A treia ediție a documentului privind Programul european de siguranță a aviației, care reflectă schimbările sus-menționate și descrie modul în care se efectuează managementul siguranței

aviației în prezent în Uniunea Europeană și în statele membre ale acesteia, figurează în anexa la prezentul raport.